

Taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman palvelutuotantoa koskevat toimenpiteet, Perhe- ja vammaispalvelut

Pevamltk 20.02.2023 § 16
690/00.01.02.00/2022

Valmistelija: Kati Kantanen puh. 044 740 1951,
kati.kantanen@pshyvinvointialue.fi

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus hyväksyi 29.12.2022 valtiovarainministeriön hyvinvointialueelta pyytämän lisäselvityksen siitä, miten tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman avulla varmistetaan yhtymän lainanotto kyky pitkällä aikavälillä. Ohjelma on talousarvion rinnalla velvoittava ja tavoitteiltaan sitova, jonka toteutumista seurataan säännöllisesti ohjelmassa esitetyn raportointimallin mukaisesti sekä puolivuositain valtiovarainministeriölle. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma liittyy valtiovarainministeriön hyväksymän hyvinvointialueen lainanottovaltuuden muuttamiseen. Ohjelma sisältää kokonaisvaltaisen tarkastelun hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta mukaan lukien palvelujen tuottavuutta parantavat toimenpiteet sekä niiden mitattavissa olevat taloudelliset vaikutukset. Ohjelman tavoitteena on turvata hyvinvointialueen palvelu-, kehittämis-, investointi- ja lainanhoitokyky.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma on kiinteä osa hyvinvointialueen talousarviota vuodelle 2023 ja taloussuunnitelmaa vuosille 2024-2025. Ohjelma toteuttaa hyvinvointialueen joulukuussa 2022 vahvistettua strategiaa ja pelastustoimen palvelutasopäätöstä. Lisäksi ohjelmassa on huomioitu valtioneuvoston vahvistamat pelastustoimen valtakunnalliset strategiset tavoitteet.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaan ”hyvinvointialueen palvelu- ja toimintakyky riippuu ohjelman toimenpiteiden onnistumisesta. Uudistumisen edellytyksenä on muutoksenkyvykkyyden lisäksi myös reaaliaikainen oikea tieto. Uudistumisen toimenpiteet eivät ole pelkästään säästötoimenpiteitä, sillä erityisesti tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta luovat pohjaa toiminnan uudistamiselle, tulopohjan vahvistamiselle, uusien teknologioiden hyödyntämiselle ja elinvoimalle”.

Aluehallituksen 21.11.2022 po. asiaa koskevan päätöksen mukaan aluevaltuustolle, aluehallitukselle ja lautakunnille tuodaan käsiteltäväksi poliittista linjausta tai päätöksiä vaativat ohjelman toimenpiteet. Operatiivisia toimenpiteitä ohjaavat ja linjaavat toimialajohtajat sekä linjajohtajat ja toteutuksesta vastaavat palvelutuotannon johto.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan strategisissa painopisteissä korostuvat varhaisentuen palveluiden kehittäminen, palveluverkon suunnittelu, palveluidenpeittävyys harmonisointi sekä prosessien yhtenäistäminen. Verkostoyhteistyöhön kuntien, järjestöjen ja muiden

lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien tahojen kanssa panostetaan.

Perhe- ja vammaispalveluiden keskeisenä tavoitteena on:

- oikea-aikaiset, laadukkaat ja tarpeen mukaiset verkostoituneet lähipalvelut lapsille, nuorille ja lapsiperheille sekä
- vammaispalveluiden asiakkaille.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää palvelutuotannon asiakaspolkujen ja toimintamallien yhtenäistämistä, toiminnan vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden seuraamista sekä varhaisen tuen tehostamista.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla painopisteenä on myös kehittää tiedolla johtamista, asiakaslähtöisyyttä ja asiakaskokemusta sekä lisätä osallisuutta.

Taloudellisuus ja tuottavuusohjelman toimenpiteillä on perhe- ja vammaispalveluiden säästöarvio koko suunnitelmakaudella yhteensä 1,5 milj. €.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Palveluverkon suunnittelu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Palveluiden painopisteen siirtäminen ennaltaehkäisevään ja avopainotteisempaan palvelurakenteeseen 2. kehitetään ammattihenkilöiden työnjakoa, erityistason konsultaatioita ja digitalisaatiota hyödyntäviä uusia toimintamalleja 3. varhaisentuen palveluiden kehittäminen ja tehostaminen 4. palveluiden peittävyuden harmonisointi 5. Palvelu- / asiakaspolkujen yhtenäistäminen 6. prosessien yhtenäistäminen 7. Vaalijalan palveluiden yhteensovittaminen	Toteutuu aikavälillä 2025-2027 <ul style="list-style-type: none"> • Lasten ja nuorten eri sosiaali- ja terveyspalveluihin hoitoon / palveluun pääsy aika (palvelujen saatavuus) • Palvelurakenne; kevyempien palvelujen osuus lisääntyy (lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö ja sosiaalinen kuntoutus) • Mielen terveyspalvelut (perustaso) ja psykiatrisen erikoissairaanhoidon %-osuudet, lisäksi psykiatrisen laitoshoidon. • Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 -vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä • Perhehoidon ja laitoshoidon %-osuus kodin ulkopuolisista sijoituksista. • Hoitoon / palveluun pääsy aika perustason palveluihin (palvelukokonaisuudet määritellään) • Hoitotakuun toteutuminen (jono, hoitotakuun ylitykset) • Ennalta ehkäisevien ja kevyiden palvelujen osuus kasvaa • Palvelutarpeen arvio ja päätös viimeistään kolmen kuukauden aikana • Tehostetun palveluasumisen, palveluasumisen ja tuetun asumisen oman toiminnan, ostopalveluiden ja palvelusetelien kustannusten vertailu (€/asiakas) • Vammaiset henkilöt työ- ja päivätoiminnan piirissä

		<ul style="list-style-type: none"> • Tuetun työtoiminnan asiakasmäärä • Vaikeavammaisten liikkumista tukevien palvelujen saajat (vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetukset) • Kuljetuspalveluiden kustannukset €/asiakas
Opiskeluhoollon monialaisen yhteistyörakenteen luominen ja organisointi	<p>kuntien ja eri koulutusten järjestäjien kanssa sekä toimivien käytäntöjen tunnistaminen ja soveltaminen rajapintayhteistyössä.</p> <p>Opiskeluhoollon palveluiden organisoiminen osana hyvinvointialueen palvelukokonaisuutta.</p>	Toteutunut vuoteen 2025 mennessä
Perhekeskuksen mallin jalkauttaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaisen tuen malli • Perhekeskuksen toimintamallin käyttöönotto koko hyvinvointialueella • yhteensovitetaan lapsiperheiden sosiaali- ja terveyspalvelujen, sivistyspalvelujen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä järjestöjen ja seurakuntien toiminta perheitä hyödyttäväksi toimivaksi kokonaisuudeksi. <p>Systeminen lastensuojelun toimintamalli koko hyvinvointialueelle</p>	
Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden rakenneuudistus	hyödynnetään hanketyössä tehtäviä mallinnuksia ja jalkautetaan toimintamalliksi	

Sote-integraatiovaikutukset

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaiset toimenpiteet edistävät integraatiota ja tuovat synergiahyötyä sekä toteuttavat valtakunnallisia ja hyvinvointialueen strategisia tavoitteita.

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta merkitsee saaneensa tiedoksi taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman perhe- ja vammaispalveluiden palvelutuotantoa koskevat toimenpiteet. Lautakunnalle tuodaan erikseen käsiteltäväksi poliittista linjausta tai päätöksiä vaativat ohjelman toimenpiteet.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.